

Ανιχνεύσεις

Μάχη για την ταυτότητα του Ισραήλ

Από τις προσπάθειες της κυβέρνησης Νετανιάχου για τον έλεγχο της δικαστικής εξουσίας στη σύγκρουση για τον δημοκρατικό χαρακτήρα του κράτους

ΤΟΥ ΒΙΚΤΟΡΑ ΙΣΑΚ ΕΛΙΕΖΕΡ

Β Ο πλήρης έλεγχος της δικαστικής εξουσίας από μια κυβέρνηση εγκυμονεί τον κίνδυνο μιας μη αναστρέψιμης διάσπασης στον εβραϊκό λαό

Η Διακήρυξη Ανεξαρτησίας του Κράτους του Ισραήλ συμβολίζει την ίδρυση του κράτους το 1948 και κατοχυρώνει με τον πλέον διαμυή τρόπο τον εβραϊκό χαρακτήρα του και το δημοκρατικό του πολίτευμα που σέβεται τα δικαιώματα όλων των πολιτών ανεξαρτήτως χρώματος, φυλής, θρησκείας ή φύλου. Ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα του Ισραήλ στα 75 του χρόνια ήταν η αίσθηση ότι εξακολουθούσε να διατηρεί το ηθικό του υπόβαθρο. Εξακολουθούσε να είναι αυτή η μικρή χώρα που πολεμούσε τους εχθρούς που την είχαν περικυκλώσει για να τη σβήσουν από τον χάρτη και παρ' όλα αυτά έβρισκε έναν τρόπο να ευδοκιμήσει.

Για τον κόσμο, το Ισραήλ είχε πάντα ένα ισχυρό αφήρημα. Είναι η ιστορία ενός αρχαίου λαού που είχε επιστρέψει στην ιστορική του πατρίδα και ενάντια σε όλες τις πιθανότητες όχι μόνο επέζησε, αλλά επέμενε και ευδοκίμησε, παρά τα δεινά που υπέστη, με αποκορύφωμα το Ολοκαύτωμα. Ο εβραϊκός λαός δημιούργησε μια ζωντανή δημοκρατική κοινωνία που ήταν ποικιλόμορφη, πολυπολιτισμική και καινοτόμος. Το Ισραήλ έπρεπε να πολεμάει συχνά για την ύπαρξή του και για την ασφάλειά των πολιτών του, αλλά ακόμα κι έτσι ήταν μια χώρα που δεν αμφιταλαντευόταν. Ο δημοκρατικός χαρακτήρας του κράτους ήταν αδιαμφισβήτητος και αδιαπραγμάτευτος.

Τις τελευταίες 12 εβδομάδες το Ισραήλ έχει βυθιστεί στο χάος και την απόγνωση, ως αποτέλεσμα της ταχείας νομοθέτησης νόμων που ανατρέπουν την υπάρχουσα ισορροπία ανάμεσα στη νομοθετική, την εκτελεστική και τη δικαστική εξουσία, με εκατοντάδες χιλιάδες Ισραηλινούς από όλα τα κοινωνικά στρώματα να διαδηλώνουν στους δρόμους και με αρνητικό οικονομικό και πολιτικό αντίκτυπο στη χώρα.

Οι διαφορετικές θέσεις μπορούν να συζητούνται σε πολιτικές συζητήσεις, αλλά εδώ δεν πρόκειται για πολιτική συζήτηση – είναι αγώνας για την ίδια την ψυχή του εβραϊκού κράτους. Ο πλήρης έλεγχος της δικαστικής εξουσίας από μια κυβέρνηση εγκυμονεί τον κίνδυνο μιας μη αναστρέψιμης διάσπασης στον εβραϊκό λαό.

Ένα μη δημοκρατικό Ισραήλ δεν θα είναι πλέον μέρος της οικογένειας των δημοκρατικών εθνών. Αυτή λοιπόν είναι μια μάχη για τη δημοκρατική φύση του Ισραήλ, για τον χαρακτήρα και την ταυτότητά του. Η απάντηση στο ερώτημα των οπαδών του κυβερνητικού συνασπισμού στο Ισραήλ, ότι εφόσον κέρδισαν τις εκλογές μπορούν να υλοποιήσουν τη δικαστική τους μεταρρύθμιση, εμπεριέχεται στην αναφορά του ισραηλινού διανοούμενου Ισαΐδου Λέιμποβιτς (1903-1994): «Δεν υπάρχει μεγαλύτερη διαστρέβλωση του όρου "Δημοκρατία" από την υπόθεση ότι η πλειοψηφία είναι αρμόδια να αποφασίζει για τις αξίες. Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα σε έναν δικτάτορα που αποφασίζει τι είναι καλό και τι είναι κακό και στους πολλούς ανθρώπους που αποφασίζουν για αυτό; Υποστηρίζουμε ότι ένας δικτάτορας είναι διαβολικός και ανόητος, αλλά κάθε άνθρωπος μπορεί να είναι διαβολικός και ανόητος. Αυτό σημαίνει ότι μια πλειοψηφία ανθρώπων μπορεί να είναι πλειοψηφία διαβολικών και ανόητων ανθρώπων, οπότε η εσωτερική έννοια της Δημοκρατίας δεν βρίσκεται στην εξουσία των πολλών αλλά στο σύστημα περιορισμού και ελέγχου των αρμοδιοτήτων της εξουσίας, ανεξάρτητα αν πρόκειται για την εξου-

σία του ενός ή την εξουσία των πολλών». Ο δε ισραηλινός συγγραφέας και ακαδημαϊκός Γιουβάλ Νόε Χαράρι επισημαίνει ότι «αυτό που κάνει αυτή η κυβέρνηση δεν είναι δικαστική μεταρρύθμιση, είναι αντιδημοκρατικό πραξικόπημα. Τα πραξικόπηματα δεν γίνονται πάντα με τανκς στους δρόμους. Πολλά πραξικόπηματα στην Ιστορία πραγματοποιήθηκαν κλεισμένων των θυρών, με σιλό και χαρτιά, και όταν οι άνθρωποι κατάλαβαν το νόημα αυτών που γράφονταν σε αυτά τα χαρτιά ήταν πολύ αργά για να αντισταθούν... Εξήντα ένα μέλη της Κνέσετ [το ισραηλινό κοινοβούλιο, με 120 μέλη] θα μπορούσαν να ψηφίσουν όποιον ρατσιστικό, καταπιεστικό και αντιδημοκρατικό νόμο. Η δημοκρατία είναι μια συμφωνία, σύμφωνα με την οποία οι πολίτες πρέπει να σέβονται τις αποφάσεις της κυβέρνησης, υπό τον όρο ότι η κυβέρνηση σέβεται τις βασικές ελευθερίες των πολιτών. Όταν μια κυβέρνηση προσπαθεί να εγκαθιδρύσει μια δικτατορία, επιτρέπεται στους πολίτες να αντισταθούν». Σε λίγες μέρες, οι Εβραίοι όλου του κόσμου γιορτάζουμε το «Πέσαχ», το «Πέρασμα» δηλαδή του εβραϊκού λαού από τη σκλαβιά και την αδικία της Αιγύπτου στον δρόμο της ελευθερίας και της δικαιοσύνης στη γη του Ισραήλ. Την ώρα της «Διήγησης» της ιστορίας, έχουμε στραμμένο το βλέμμα μας προς την Ιερουσαλήμ. Είναι η ώρα της περισυλλογής, του προβληματισμού και του διαλόγου, με την ευχή και την ελπίδα ότι η ελευθερία και η δικαιοσύνη θα εξακολουθήσουν να είναι οι πυλώνες του σύγχρονου κράτους του Ισραήλ.

Ο κ. Βίκτωρ Ισαάκ Ελιέζερ είναι δημοσιογράφος.

